

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden este (rendes nap kivételével).

Hónapja mindenképp 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hozva vagy vidéken postai szállítással: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadói hivatal és nyomda

V. ker., Konv. útca 4. szám.

Szerkesztőségi órák:

delelőtt 10 óráig délután 3 óráig.

Kiadói hivatal nyitva egész nap.

Szerkesztőségi telefon: 686.

Kiadói hivatali telefon: 333.

Budapest, decz. 28.

Bánffy miniszterelnököt a király ma Bécsben hosszabb kihallgatáson fogadta.

Halmos p'ldája.

A *Budapesti Közlöny* hasábjai napoként sok csalódott reményt, sok meghiusult vágyakozást temetnek el. Vaskos mellékletei az árverési hirdetésekkel feketék a gyászról. Ennek a szomorú lapnak van most mégis egy örömdetes rovata, a melyet örömtől repeső szívvel, igaz érzettel olvas minden magyar hazafi. A névmagyarosítások rovata ez.

Iparosok és kereskedők és tisztviselők sietnek idegen hangzású nevéket magyarral felcserélni. Az utóbbi időben különösen a tisztviselői kar az, amely magasztos öntudatára ébredt a névmagyarosítás nemes kötelességének. — A magyar állam tisztviselőitől, akik nevében a magyar állampolgárok közigazgatásának egyik vagy másik részét vezetik, s akik a magyar állam kenyerét eszik, méltán várhatja el, hogy külsőleg is, nevékkel is az állam magyar jellegének kifejezését mozgítsák elő.

Budapest új polgármestere, Halmos János, névmagyarosításával megmutatta, hogy ez a nemes kötelesség a magyar főváros tisztviselőire nézve is fennáll.

De Halmosnak nincsen követője a városban.

Olvashattuk egész hivatalok tömeges névmagyarosítását. Az országos statisztikai hivatalnak, a postai igazgatóságoknak tisztviselői tömeges névmagyarosítással tüntettek egyaránt saját hazafiságuk, másrészt államunk magyar jellege mellett.

Csak a budapesti városban nincs senki, aki irigyelné ama tapsokat, amelyeket Haberhauer—Halmos aratott. Mind magyar nevék talán a főváros tisztviselői? avagy mind oly öreg emberek, akiknek elnézhető, ha még hátralevő éveikben ragaszkodnak ahhoz a névhez, amelyen a nagyközönség előtt ismeretessé váltak, amelylyel felejtethen nagy érdemeiket szereztek?

Dehogyan magyar nevék és dehogyan öregek a főváros főtisztviselői! Nincs hivatal, amelyben annyi fiatal főtisztviselő lenne, mint éppen Budapest székes fővárosnál s éppen most a tisztújításkor egy csomó fiatal tisztviselő előkelő magas állásba jut, de azért egyről se halljuk, hogy német hangzású nevét magyarosítani siet.

Épen napokban tanácsnokokul például a következők jelöltettek: *Herman, Sacher, Pohl, Amtmann, Jaller.*

Miért nem magyarosítják ezek nevüket? Mi okuk lehet nekik a késedelemre? És miért nem magyarosítja nevét a sok német nevű hivatalfőnök: Ziegler, Wimmer, Heuffel, Kallinger, Lampel, Scheermann, Hoffmann, Müller, Pözel, Ohlhauser, Toperczer, Kühnel, Kullmann és a többi?

Halmos polgármesternek eddig csak két követője akad. *Schubek* vámfelügyelő és *Hasser* vásárbiztos. Várva, várjuk a folytatást.

Budapest, december 28.

A miniszterelnök audienciája Bécsből jelentik felhivatalosan: *Bánffy* báró miniszterelnök ma Budapestről ide érkezett, hosszabb kihallgatáson vett ő felségénél és este visszatért Budapestre.

Az *Esti Hírlap* tudósítója *Bánffy* báró bécsi tartózkodásáról a következők külön értesüléseit közli telefonon: *Bánffy* báró miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett és a király tüntént külön kihallgatáson fogadta, mely két óra hosszat tartott. *Bánffy* báró a legmesszebb menő felhatalmazásokkal tér vissza ma este Budapestre. *Bánffy* báró tudvalegyőleg már előbb megnyerte a király beleegyezését a legközelebbi jövőben megleendő intézkedésekre nézve. A politikai helyzet kiélekedése mégis arra bírta a miniszterelnököt, hogy tegnap este hirtelen Bécsbe utazék, bár ez az utazás nem volt terve véve. Az utazó *Bánffy* a legkegyelmesebben fogadta és megerősítette őt az előbb nyert felhatalmazásokkal. *Bánffy* báró tehát *plein pouvoir*-ral utazik ma este Budapestre.

X Az osztrák állampolgárok mentessége. A napokban megirtuk, hogy az osztrák kormány rendeletet bocsátott ki a magyar állampolgárok mentességéről Ausztriában a perköltség fedezésére szolgáló biztosíték adásának kötelessége alól. Ennek megfelelőleg a magyar kormány is bocsátott ki rendeletet, melyben viszont az osztrák állampolgárokat menti fel a kötelesség alól. E rendeletet a hivatalos lap mai száma közli.

A rendelet hajnalán.

(Az *Esti Hírlap* tudósítójától.)

Még két nap — ma és holnap — és azután nincs többé módjában a függetlenségi és 48-as pártnak, hogy a rendeletileg való intézkedést megakadályozza.

A mai nap folytonos tanácskozásokkal telt el, melyeket a függetlenségi és 48-as párt tagjai egymást közt folytatnak a végből, hogy tisztába jöjjenek a eendőkkel.

Megállapodás még nem jött létre, a minek főoka az, hogy *Bánffy* miniszterelnök az éjjel Bécsbe utazott és csak holnap reggelre tér vissza Budapestre, úgy hogy ma senkisé nem tudott tájékoztatást nyújtani az iránt, hogy mi lesz holnap.

Az az egy kétségtelen, hogy *Bánffy* miniszterelnöknek, aki ma Bécsben még egyszer elterjeszti az uralkodónak mindazt, amire el kell készülvennie, holnap a képviselőházban okvetlen kell, hogy jelezze álláspontját, mert e nélkül nem mozdulhat ki a közjogi ellenzék az obstrukció sáncsai mögül.

A függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezletén, értesülésünk szerint *Kossuth* Ferencz három ízben emelt szót a leszerelés, illetőleg a mellett, hogy a rendelkezésre vonatkozó első hivatalos nyilatkozatra a párt hagyta az obstrukciót és a nemesihez manifestumot intéző vonuljon ki a parlamentből.

Kossuth, *Konjathy*, *Eötvös*, *Barta* Ödön, *György* Elek és *Olay* a ház mai ülésen folytatták beküldött akciójukat, úgy hogy a helyzet ma ez:

A passzív rezisztencia okvetlenül be fog következni. A kérdés csak az, hogy a kormány nyilatkozata, vagy a rendelet kibocsátása után történik-e meg a kivonulás.

Kossuth, *Eötvös*, *Barta* Ödön és a párt vezetők egyéniségei *Justh* Gyula kivételével mind azt mondják, hogy *Bánffy* bárónak a rendelet kibocsátását megerősítő nyilatkozata után az obstrukciót folytatni nem szabad. *Justh*, *Messlényi* és a fiatalok úgy vannak meggyőződve, hogy a vitát a mai keretben legalább január másodikáig annál is inkább folytatni kell, mert a párt nem követheti el azt a taktikai hibát, hogy a helyzet kulcsát átjuttassa a héttagból álló *Ugron*-pártra, mely az idő rövidsége folytán, most már maga is elegendő a törvényjavaslat megakasztására.

Am de az *Ugron*-párt halálni sem akar feyerleteléről, pedig az ő elhatározásuk döntő befolyással lehet a nagyobbik közjogi ellenzéki pártra, jóllehet *Kossuth* Ferencz tegnap egyik felszólalásában az esleleges pártállásról így rámutatott.

Ha ez a felfogás erőre kapna, talán sokakat megtéríthetne a harci táborból a béképártra.

Bizonyosat ma még nem lehet tudni. Az tény, hogy holnap még lehetne segíteni, mert a főrendiház csüförtökére és péntekre teljes készenlében várja a reaharomlást feladatot.

Holnap elvállik, törvény lesz-e vagy rendelet?

A függetlenségi és 48-as párt csak a kormány nyilatkozata után fog határozni és így ma nem is tart értekezletet.

A képviselőház ülése.

Régóta ma hoztak először egyhangú határozatot...

A Ház minden oldalán lelkesen zúgott fel az éljenek, amikor *Szilágyi* Dezso felhatalmazást kért és nyert arra, hogy a képviselőház hódolatát és üdvözlését a királyi előtek újvevők tolmácsolja.

Endrey Gyula beszélt most dárda-vezető *Bánffy* báró, aki az alkotmány bástyáján nagy részt akar útni, hogy a törzsei lovat rajta bevihesse. Mint előtte oly sokan, *Endrey* is Apponyi felé fordult.

Nem tudja gratuláljon-e a kormány, azert a támogatásért, melyben Apponyi részeseletet. Mi volt Apponyi álláspontja a 67-iki kiegyezéssel szemben, melynek változhatatlan voltát odaát fennem hirdetik? Apponyi mindig kiegyezést és fejlesztést akarta a kiegyezést, — oivassa rá *Endrey* a jobboldalra a nemzeti párt vezérének egyik beszédéből.

— Hiába feltozzák azt! — dörögött *Madarász* bácsi, aki a szélsőbaloldali hegyen fel s alá sétálgatva nagy gyönyörűséggel halgatja a szónokot.

— Változnak az idők, s változnak az emberek, jelenti ki *Endrey* öszölkös megnagyvással. Apponyi még 1892-ben is azt hirdette, hogy országunk közigazgatási függése Ausztriával szemben megszüntendő, — Apponyi mostani állásfoglalása nem következetes, — kiáltja *Endrey* pártyja helyeslése közt. *Tisza* Külmánt is apasztrofajla; felirati beszédéből felolvassa azt a passzust, melyben a hármas teoretikát hirdette. *Bánffy* Dezso báró ezt is megdöntölte, — *Tisza* már hármas teoretikáját is oda akasztalta a szegre a *bihar* pontok mellé, — jelenti ki *Endrey* a függetlenségi párt zajos derültsége közt.

Mély bölcsességűnek tartja, de közönséges polgári bölcsességgel meg nem érti *Hegeudis* Sándor ama kijelentését, hogy a kiegyezés nem hiúsult meg, csak létre nem jött. Erre csak *Bánffy* báró szavával adhatja meg a választ:

— Hogy a kiegyezés meghiusult-e azt lehet vitálni, de kétségbe vonni nem!

Erre a józú ezitalumra nagy derültség támadt, *Endrey* pedig pártyja gyakori helyeslése közt beszéd tovább az üredekészési jog feleledéséről, a kormány muasztásairól annak érvényesítése körül.

— *Bánffy* báró — ugymond — Ausztriával való viszonyunkat szorosabbra akarja összehúzni. Pedig hiába, való a kormány erőlködése, a történelmi események útját állni nem lehet. A bomlás Ausztriában megindult — *Bánffy* báró erőlködése nem fogja feltartóztatni!

— Ugy van! Igya! — zúgják a szélsőbaloldalon.

Endrey hosszasan fejtegeti ezután, hogy Ausztriával nem lehet a szövetséget megújítani, s részletes statisztikával támogatja a kereskedelmi szerződés káros hatásáról eladottakat.

Hogy január 1-én mi lesz, az a kormány gondja, nem az ellenzéké. A mulasztásokat a kormány követte el és még azt kívánják, hogy Magyarországon

adjon párt, mely az ellen küzdjön, hogy Magyarország az első visszautasítás, az első arculcsapás után a másodikat is kikönyörögje. Hiába érvelnek a közvéleménnyel; a függetlenségi és 48-as párt megvívja a harcot az alkotmány védelmében, még ha egyedül maradna is. Nem kérjük, hogy odaát a kormány jóakaratóiból hányan üljek. Az ő szavazata nem az országos közvélemény csak a kormány akaratát.

A függetlenségi párt zajos helyeslése közt Endrey azzal végezi beszédét, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem Kossuth Ferenc határozati javaslatához csatlakozik.

Kis szünet után Polónyi Géza került sorra.

A karzatok ekkora zsufolóság megeltek. A meglepetésben iránti kíváncsi várakozás mostanában deléjában mindig elegáns hölgyközönséget gyűjt össze a t. Ház karzatára. Farkas János, a felső regionak dalias termelű diktátora nagy gondossággal teljesíti a »házigazda« tisztjét. Pedig ma egy bárelendő ügyessége kell ehhez.

Polónyi általános nagy figyelem közl beszél. Tizza Kálmán alkot hangzatos. Ennek az átoknak a sulya Deak Ferenc koporsójára nehezedik. Mert, ha átok sulya nehezedik arra, aki az önálló vámtérületet életbe lépteti, akkor ez az átok a Deak alkotására, a kiegyezésre esik, mely pedig harmincz éven át jó volt, amíg bároságot és grófságokat szerzett, de most előhizza a kormány-párt, mert a nemzeti függetlenséget kellene kivívni.

Pártja viharos helyeslése közt jelenti ki, hogy a kasszandrák jóslatai előtt gyakran kell meghajolni, de a hénna természet nem kedveli. Nem halgathat ahhoz, ha a tulajdórlai előlőkzók a függetlenségi párt, midőn azt a törvényt védelmeszi meg, melyből a kormánypart ppag előkötődik.

A nemzet érzékeltenné vált önállósága, jogai iránt. A magyar nemzet az 1867. XII. t. cz. által hozott időkön át békóba volt verve. Az oroszok tudják, hogy a békótló megdermedt izmokat ésidegetek erővel kell a kényserleni, hogy föléljenek. A függetlenségi pártnak kell a nemzeti elalélt izmait, idegeit felrázni, felesléstenni.

— Éljen! Éljen! — zúgja a függetlenségi párt — Polónyi pedig kijelenti, hogy a provizorikus rendelkezés, mely ma czélzatokat, a szövetség után fennálló közös vámtérülethez való ragaszkodás parokszimusa.

A vámszerződés felmondása Ausztriában olyan tárgyalások után történt meg, melyekben ellenünk a legélesebb tanácsokat utézték. Az előző bizonyítja, hogy Ausztriát a vámszerződés felmondásakor milyen czélat vezetle.

Hat szabad-e ezt a kijelentést másképp értelmezni, mint hogy a kiegyezés megküszülta esetén a vámszerződés kényszerűségnek megszüntetésére szükséges előkészületek megételetnek? Szabad-e ezt a miniszteri nyilatkozatot úgy értelmezni, hogy január 1-én nem az önálló vámtérület állítatik fel, hanem a kormány egy újabb provizoriumot létesít?

Ismerteti az első provizorium-javaslat sorát s Bánffy bárónak az ez évi október 17-én tartott képviselőházi ülésben emondott beszédét idezi, melyben a miniszterök az önálló törvényes megkötés jogának érvényesítését ígért meg, s kijelentette, hogy a szükséges előkészületeket meg fogja tenni.

A szélső baloldal viharos helyeslése közt jelenti ki, hogy a miniszterelnök kijelentését Bécsben is csak így fogták fel, hisz a kijelentés helyezett önálló rendelkezést elő Ausztria szempontjából még sokkal nagyobb veszedelemnek tetteket fel mint nálunk Pulszky és a többi kriptáor.

A függetlenségi párt nagy többsége közt Luszkánl nyilatkozatát caitálja.

Ebben — ugymond — a jó öreg ur Luogovrel polemizált, aki, mint Pulszky és Tizza, azt állította, hogy a kasszák csak Magyarország érdekében áll. Luszkánl igazságosabb Magyarországgal szemben mint Tizza Kálmán,

mert töredékesez kijelenti, hogy az osztrák végcések egész lépiója pusztul el az nap, amikor az önálló vámtérület életbe lép.

— Mielőtt tulajdonképeni beszédemre rátérnék — jelenti ki Polónyi — derültség idezve fel, — Pulszky és Enyedy képviselőhársaim beszédével kell meg foglakoznom.

Enyedy bakács határozati javaslatának előfodása, — jelenti ki Polónyi — fényes bizonyítéka annak, hogy az előkészületek, amelyeket Bánffy báró, 1897. októberében megígért, nem tételleg meg. Szövetséggel állunk szemben; — ilyen kormány még akkor sem szolgálhatna rá az ellenzék bizalmára, ha az önálló vámtérület felállítását Bánffy báró május 1-re megígért. A magyar nemzet ilyen kormányval szemben csak a törvényben kimondott garancziában bízhatik.

Az, hogy közöttünk eddig bazafiakhoz illo transzakció létre nem jött, éppen a Pulszky és a pénzügyminiszter kijelentései okozták. Ki nyújt arra garanciát, hogy a pénzügyminiszter az önálló vámtérületet nem fogja-e május 1-én is olyan átoknak tartani, mint most. Ebben a tekintetben a törvényjavaslat szövegének módosítása által kell a nemzetet megnyugtani. A többség nem lehet a pénzügyminiszter és Pulszky kijelentésével szolidárs.

A függetlenségi párt zajos többsége közt tér rá most Apponyi Albert gróf beszédére. Bánffy báróra vonatkozó nézetét Apponyi úgy emondotta hogy ahhoz semmi hozzá nem lehet Bánffy kijelentette, hogy ő az utolsó alkotmányos miniszterelnök.

Igaza van! — jelenti ki Polónyi viharos derültség közl, s bírmányi bosszuan legyen meg Magyarország történelmének jövője, Bánffy báróval az utolsó tekintetében egy miniszterelnök sem fog versenyezhetni.

Apponyi állásfoglalása indokainak teljes tisztaságáról ezen az oldalon mindenki meg van győződve, ez bocsálta előre. Ezután sorra veszi Apponyi fejtegetését. Apponyi a közös vámtérületet jónak nyilvánította. De 1896-ban a választókhoz a nemzeti párt a jelenlegi vámszerződés kereskedelmi szerződés vagy hátrányáról beszélt. Hát jobb volt-e az régi kiegyezés — kérli Apponyit — mint az, amelyet most akarnak megújítani?

Apponyi Albert azt állítja, hogy a közös vámtérület is létezik. Az nem áll. A vámtérület kuszadzsági intézmény, mely vámsorozópók és vámszedés nélkül nem képzelhető. A közös vámtérület csak fikció.

Midőn Apponyi ezzel a közös fikcióról önként feladja az önálló vámtérületet, Lichtenstein hercegség szinonimá alá süllyedünk, mert Lichtenstein is csak az osztrák-magyar monarchiával kötélt szerződés alapján mondott lo vámszövetségéről.

Polónyi kijelenti még, hogy azt az őr, mely Apponyi Albert gróf és Bánffy báró nyilatkozatait közt van, föltételül tisztázi kell, mert meg Apponyi és az önálló rendelkezésről a loypositivabb formában nyilatkozott Bánffy rejtett értelmű kijelentéseket tett. Föltételül kívánatos, hogy Apponyi gróf a homaly eloszlására alkalmas kijelentéseket tegyen.

Gyurkovicssal és Hegedűssel polemizál ezután, majd így folytatja nagyhatású beszédét: — Azt is hangzatosabban itt ott, hogy a közeli mult telekonkól eseményeit csak foglalkozni lehet tekinteni. Azt hiszi, hogy azok esalódnak, akik a királyi lönyeket foglalnak tekintik, s azoknak van igazuk, akik azokat ajándéknak tartják.

Nagy többsége és gyakori derültség közt konstataálja, hogy a törvényjavaslatban az 1878-iki 20. t. cz. 22-ik pontját caitálja, amely törvényt életbe léptetésére a vámszerződés létrejöttéhez és a megfelelő ausztriai alkotmányos intézkedéshez kötélik.

Köszögi taschenknifereinek nevezé az ilyen ajándék, ronderelt intézkedési jogot pedig nem ad Bánffy bárónak, aki azt is tudja hol van a szél, amikor nem fúj. (Nagy derültség.) A koronázási

ésükben benne van, hogy a törvényt megtartjuk és másokkal is megtartjuk. A függetlenségi párt is esküszik, hogy megtartja és másokkal is megtartja a törvényt. (Viharos tetszés és szélső baloldalon.)

Kijelenti, hogy a függetlenségi tábor egyésülden küzd az önálló rendelkezéssel, melyvel meghalja a nemzetet. Ha ezzel élni nem akar ne vessék a függetlenségi párt szemére. Kossuth határozati javaslatát fogadja el. (Hosszantartó taps, helyeslés és szélső baloldalon.)

Ezzel az ülés két óra után véget ért.

Gyülesező tanárok.

(Az Esti Hírlap tudósítójától)

A középiskolai továbbá a polgáriszkolai tanárok egyesületének választmánya ma gyűlést tartott, melyen főleg a tanárok ügyeivel foglalkoztak. Tudósítók a gyűlés lefolyásáról következőképpen számolnak be:

A középiskolai tanárok.

Az országos középiskolai tanáregyesület választmánya ma délelőtt 9 óra körül kezdte meg ülését. Beálly Zsolt elnök melegen üdvözölte a nagyszámban megjelent tagokat, kik közl sok a vidékről jött fel az ülésre. Negyessy László föltitkár jelentést tett ezután az igazgatóság és a vidéki körök működéséről. Elhatározták, hogy átadják az igazgatóságot a tanárok szolgálati pragmatikájának kidolgozására.

Tárgyalás alá került ezután a tanárok rangsor ügye, mely felett hosszantartó vita keletkezett. Az igazgatóság ugyanis felelősségét szorosan ragaszkodni akar a miniszter ama kívánásához, yho a tanáregyesület oly módokat ajánlon melyek a törvény keretén belül keresztül rihetők legyenek. Mintán azonban a tanárok legnagyobb része belátta, hogy ez keresztülvihetetlen és ez az igazgatóság a kidolgozott szabályzatot kisorú nemorandumban hangsúlyozta is, a választmány akként határozott, hogy elfogadja az igazgatóság tervezetét részletes tárgyalás alapjául, de abban a »személyes és működési pótlékokra vonatkozólag a miniszternek előterjesztést tesz.

Ezután az indítványokat tárgyalják.

A polgáriszkolai tanárok.

Nagy számban gyűlétek össze a polgáriszkolai tanárok is gyűlésükre.

Lad Károly előktele alatt a titkár számolt be az egyesület eddigi működéséről. Ezel kapcsolatban heves felszólalások történtek a polgári iskolai tanárok rangsorbeosztása miatt, amint ez az 1898. állami költségvetésjavaslatban megnyilatkozott. Az összes hivatalnokokra vonatkozólag keresztülvitték a rangosatlályok három fokozatban való arányos felosztást, egyesegyedül a polgári iskolai tanároknak a IX és X. fizetésosztály fokozatába való aránylagos beosztást mlasztalják el.

Perjessy László, az egyesület alelnöke, mint az egyesület megbízottja, jelenti, hogy 3—4 ízben körélmesték a fizetésügyi törvényt végrehajtását. Ennek következtében a kultuszminisztérium szinte presszióval tette át a pénzügyminiszterhez a polg. isk. tanárok kérvényét, itt azonban még a presszió is csak annyit használ, hogy egy felszólendó mliva tárgyalást hajlandó kezdeni a pénzügyminiszter.

Király Károly a kultuszminiszteriumt is okolja rendezetlen viszonyaink miatt. Ott lóbal típorják a polgári iskoláikat. Halász Ferenc, osztálytanácsos példányt agyremnek mondja a 7 osztályú polgári iskolát; még arra sem meiltatják ezeket az iskolákat, hogy igazgatókat nevezzenek ki vezetéseükre, azt mondják, hogy a polgári iskolához nem kell igazgató, ezt egy megbízott is is elligazgató. A következő hozzászóló megborunktatónak tartja a polg. iskolai állapotokat. A rossz fizetés miatt okleveles ember nem jelentkezik az állásokra. Ezek hiányában tanfelügyelői »kegyeltek« oklevel nélkül alkalmazhatnak. Hatvanban pl. egy műhelyi rajzoló tett meg a tanfelügyelői protekció rajztanárnak. Pász-

ton elemi iskolai tanító neveztek ki stb. Miklós Gergely iskoláink rendezettségében látja a legfőbb bajt. Kívánja a polgári iskolai státuszának erkölcsi és szellemi szempontból való megújítását. Perjessy László javaslat csakattól remél, ha a népoktatási törvénynek novelláris uton való revízióját megvárjuk, és ha a miniszter kivési a polgári iskolákra a népoktatási törvény keretéből. Sajnálja, hogy reformjaink stagnálnak. Lad Károly jelenti, hogy a polgári iskolák reformja nem stagnál. Már a jövő hetén foglalkozik majd az országos köoktatási tanács szakbizottsága a konkrét javaslatl. Azt hiszi, a jelen tané folyamán még az állandó bizottság v végezni fog e tárgygyal. A gyűlés e jelenést örvedetesen tudomásul veszi.

* Az ülés további folyamán tudomásul vették a szerkesztő és pénztárnok jelentéseit.

Majd hozzáfogtak a hét osztályú polgári iskola mennyiség- és természetudományi tantervi részének megvitásához. Szigoruan szakértésen vitával intézték el az összes osztály tananyagának megállapítását. A legfőbb a tanterv szövegészt különösen viszonyaink közepette rendkívül fontosnak tartja, mert, míg a polgári iskolák saját felügyelőikkel nem rendelkeznek, addig a szakavatallan tanfelügyelőt csak a tanterv szavain lovagol és akadékoskodik ott, ahol arra nincs szükség és meg nem látja azt, ami lényeges hiba.

Ezútlán foglalkozik a gyűlés a polgári iskolai tanároknak a megyei, elemi iskolai tantervtelekekből való kivételével. Erélyesen követeli a választmány, hogy mivel az elemi iskolai tantervteleke a polgári iskolák ügyével ugyan sem foglalkoznak és mlébel puszta halgatókra amugy sincs szükségük a tanfelügyelőknek, menétek tehát fel a polgári iskolai tanárokat a köteles megjelenéstől. Annnyal is inkább, mert vidékenként már eddig is számos kort alkítottak a tanárok és ha kivételnek a tanítók köréből, akkor a körök száma teljessé lesz.

Ülés után bankettre ül össze a tanárság.

Tallhegygyűlés

Budapest, december 28.

Felfordult a világ sorja: a házasterek nagyon udvariasak. Ezek a másoktönbem kemény emberek, akik kinevetnek Könygét, »midét az emberekkel való érintkezésről könyvet írt a kikéjött nincsen semmiféle tekintély, nehány nap óta szórnyúképpen tisztóit embertársainak a különösen azokat, akik velük egy házbán, az ő parancsnokságuk alá laktak.

Amit eddig nem túrtak meg, sőtől most jóakaróval szemelt hunyok. Szabad tíz órán túl is a pokroctól porolni, a cseledeknek is megengedik, hogy a fölépésén járjanak és ritka előkézűsséggel sietnek megkeresni a padláskulcsot, ha az véletlenül elvezett. Ezzel szem emberek lettek, előkézűnyek, udvariasak.

E változás okát nem nébez kitalálni, belu van írva a kalendáriumban piros betűkkel. Ljév napja internetfélbe s a bakisok melyeket ilyenkor, sajnos, osztogatni kell, csinálják azt a sok udvarias embert. De csak benne legyünk az ügyében, majd meglátjuk ismét a régi Corberusokat! . . .

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A királyi főkerámia.

Konstantinápoly, decz. 28 (Az Esti Hírlap távírata.) Itteni diplomáciai körökben uterjedt hír szerint Calico báró osztrák-magyar nagykövét a nagykövét legutóbbi tanácskozásban kijelentette, hogy Goluchovszki gró

külgyminiszter hozzájárult **Petrovics** Bozjo montenegrói hercegnek fokormányzóvá való kinevezéséhez. Haszonk nyilatkozatot tettek az olasz és a francia nagykövét is. Most már csak **Nemetország** és **Anglia** elhatározása van hátra, mely hatalmak **Battenberg** Ferencz József herceg jelölését javasolták. A porta még nem nyilatkozott, de a montenegrói herceget aligha fogja elfogadni.

Elfogott polgármester.

Prága, decz. 28. (Az *Esti Hírlap* telefonjelentése.) A *verschovitsi* külváros polgármesterét, **Janda** Alajost, ma délben letartóztatták. A polgármester állítólag a fosztogatásokból hasznot húzott.

Egy színházigazgató darabja.

Bécs, decz. 28. (Az *Esti Hírlap* telefonjelentése.) Az alsó-ausztriai tartománygyűlés ma ülésen **Pischofer** képviselő interpellációt intézett a tartományfőnökhöz, melyben dr. **Burkhardt** Miksának, a Burgszínház igazgatójának **Pogármesterválasztás** című darabja ellen kelt ki, amelyet már hosszú idő óta folyton játszanak Bécsben. A darab állítlag az osztrák bírói kart perszifikája s azért az interpelláló annak beültatást követelte.

Osztrák tartománygyűlések.

Bécs, december 28. (Az *Esti Hírlap* telefonjelentése.) Alsó-Ausztriában, Galiciában, Sziléziában, Stájerországban, Karinthiában és Görzben a tartománygyűlések megkezdtek működésüket. Az első absztinenciát Görzből jelentik. A szlovén képviselők ugyanis elhatározták, hogy miután az utolsó szlovák öta a helyzet nem változott, ragaszkodnak a február 3-án hozott határozathoz, mely szerint a szlovákok az úlleköről hátramaradnak. A tartománygyűlés ennek folytán valószínűleg nem lesz határozatképes.

Wolfot felmentették

Bécs, december 28. (Az *Esti Hírlap* telefonjelentése.) **Wolf** képviselő ellen indított vizsgálatot tegnap becsünetek. Ebből kitémük, hogy **Wolfot**, ki tudvalevőleg az előbbi parlamenti botrányok alatt fogva volt, jogtalanul tartóztatták le a parlamentben, miután ellene csak a főügyészek lett volna joga fellépni, az pedig nem emelt ellene panaszt.

Spanyolok háborúja.

Manilla, december 28. (A *Frisch Ujság* távirata.) **Aguinaldo** és több más filippini felkelővezér a **Poimo** aleksandres kíséretében Dagopaaba utazott, ahonnan hajón Hongkongba mennek. **Aguinaldo** kijelentette, hogy sohasem fog többé legyérnt Spanyolország ellen és fogadkozott, hogy meghódolása minden feltétel nélkül való.

ESTI HIREK.

A szöngöz halottjai.

(Az *Esti Hírlap* tudósításai.)

A minak vétkes gondatlanságának fétt az áldozata egy szerelmes pár, amelyet hetekkel ezelőtt a közös nyomor hozott össze. Egy szük, hideg szobában tengték az életüket, nem is tudott, nekik tüzelőanyagra és mégis bejutott valahogy az 6 kicsiny fűkájukba a meleg, a dermedt tagokat fölfiriztató melegég, amely azonban a vesztük is lett.

A szöngöz megölte öket. Az ó-tízra 40. száma ház egyik földszintes szobájában történt a szomorú eset. **Enders** Anna, a házmester szol-

galoja lakót abban a szobában a kedvesével, **Németh** György kocissal, akivel nemrég élt közös háztartásban. Békén voltak meg egymással és az teljesen ki van zárva, hogy ők maguk szánták volna magukat a halálra.

Ma reggel mégis halva találták őket.

Amikor a házmester, aki **Enders** Annát többször szólította, benyitott hozzájuk, a szoba tele volt fojtó füsttel, a szerencsétlen szerelmes pár pedig életlenül hevert az ágyon.

Az ő kályhájukban napok óta nem volt tűz és így a házbéliek mindjárt a szomszédos mosókonyhába néztek át, ahol tényleg még reggel is égett az este megrakott tűz. A kémény is rozoga s néhány nyílásán átbocsájtotta a szegény vízcházmasterné szobájába a gyilkoló gőzt.

Osváth Albert rendőrorvos, aki a helyszíneire sietett, már csak azt állapíthatta meg, hogy **Enders** Anna és **Németh** György a mások gondatlansága következtében elpusztultak.

A morguba vitték őket. Azok ellen a családok ellen, akik a mosókonyha tüzhelyét legnap évré hagyták és a házmester ellen, aki a kéményhez vezető csövek rozogasságát türe, megindították a vizsgálatot.

Városi ügyek.

Obstrukció a városban. Arra a hírre, hogy a szerdai városi közgyűlésen a képviselőházi obstrukció ellenében a kormánynak bizalmat akarnak szavatolni, a függetlenségi párti városatyák az I., III., IV. és IX-ik kerületekből obstrukciót szerveznek a közgyűlésre. A bizalmi indítvány ellenében több mint huszan fognak felszólalni.

A jelölések. A hivatalos jelölések a bizottsági tagok kerületi értekezletein nem találtak visszhangra. Középitésügyi igazgatónak a valamennyi kerület **Huffel** Adolfot jelölte. A mellőzetni szándékolt **Horváth** József és **Vida** Imre tanácsnokok pedig a II., V., VI., VII., VIII. és IX. kerületekben több-kevesebb szótöbbséggel, de mégis jelöltettek is egy a 45-ös bizottság szavazó lapjain rajta lesz nevek.

Rendőri hír.

Tűz az Adriában. A keresepi-uti **Adria**-fogadóban a múlt pénteken a kéményeknél égették. Ez alkalommal az egyik kéménybe beépített tagerenda tüzet fogott és azóta folyvást tüzsedelt. Ma délelőtt aztán kiűrt a lappangó tűz és a gerenda a harmademeleti 76-os számu **ceklőszobába** meneküetnek egy részével együtt beomlott. Szerencsére senkinek sem volt a szobában és így nem történt komolyabb baj. A tüzet hamarosan eloltották.

Závára Szilvester ejtélén. A főkapitány mindazoknak a szállodásoknak, akik a rendőrséghez a szilveszter-éjszakai zenélő-záróra meghosszabbításáért folyamodnak, meg fogja engedni, hogy a zene azon az éjszakan hajnali 3 óráig szólhat.

Törvény előtt.

A kiálltási jegybőltek póro maholnap valóóságos tengeri kigyóvá nővi ki magát. Alig hogy véget ért a királyi koron megszüntető határozatával a doig bünyégi része, a panaszok, **Bert** és **Ollendorf** külföldi vállalkozók állítólagos újabb bizonyíték alapján a pór újra felvételét kérték a törvényszék-től. A törvényszék még nem is határozta meg a kérdésben midőn **Berlék** a jogorvoson megítelt 100.000 forint provizóri fenyítő zár alá (vonását kérték. A vizsgálóbíró ki is mondta a fenyítő zárlatot, és a törvényszék helybenhagyta a határozatot. Ez ellen **Spitzer** Gyula védője, **Visontai** Soma dr. a táblához

felelőszék. A kir. tábla **József** József elnökletével és **Tolnay** Antal referensia alapján ma tárgyalta az ügyet, de nem hozott érdemleges határozatot, hanem rendelkezésvilleg visszaküldte az iratokat a törvényszékhez, mert sehol nincs föltüntetve az a fontos körülmény hogy a törvényszék végzését kibidtelék-e **Spitzer** előtt? Az ügy tehát ezzel is tovább húzódik.

Megrágalmazott tanár. Elénk emlékezetben lesz még az a cselekvés, amely **Lepsényi** Miklós orsz. képviselő egy nemrég tett interpellációja folytán **Hemző** Lajos tanárjelölt és **Filarszky** Nándor egyetemi tanárségdókt támadt. Hemző ugyanis feljelentést adott be Filarszky felettes hatóságához, amelyen azt állította, hogy **Radics** Ignaczi I. gyógyszerésznek Filarszkyközvetlenül vizsgálta előtt órákat adott és a vizsgálaton részrehajló kedvezéssel bocsátotta át, holott **Radics** teljesen készületlenül, sőt szemlelmi fogyatkozásánál fogva a vizsgálat leteleire teljesen képtelen volt. Az egyetemi tanács a vádat alaptalannak találta és a feljelentést félretette. Filarszky erre rágalmozási pórt indított, amelyet a budapesti büntető törvényszék **Sárkány** József dr. elnöke mellett ma velt tárgyalás alá. Ítélehoztalra azonban nem került a dolog, mert egyes bizonyítékok beszerzése végett a bíróság a tárgyalást elapolta.

Hűzaságszételtes. **Poczik** Ferencz halászegény nem igen lehetett meglegedve a kereseti viszonyával, mert egy szűp napon egyet gondolt, és elbalázta, hogy házassáulni kész leányok utján fogja jövedelmét szaporítani. Akadt is két kiadó mediuura: **Benkő** Ilona és **Müller** Róza cseledőnyokra, akiknek azt hazudta, hogy 160 forint havi fizetéssel bíró államhivatalnok és halálosan szerelmes a bizony cseppel som szép leányokba. Mindkét leány löpö ment és az egyik 42, a másik 182 forintot adott **Poczik**nak a társaság előzetes kiadásaira. Turpissága azonban hamarosan kiderült és így ma a büntető törvényszék vonta őt felelősségre. **Poczik** azzal védekezett, hogy ő **Müller** Rózát már is kész feleségül venni, **Benkő** Ilonáról azonban semmit sem akar tudni. A bíróság, amelynek **Czárán** István volt az enőke, nem vette figyelembe e naiv védekezést és a modern házasságszűdelőt **Parkas** Lajos ügyész indítványára 8 havi börtönre ítélte.

Külföldiek.

Az özvegy trónörökösné Bécsben. **Bécsből** jelentik, hogy **Szefánia** főhercegnő özvegy trónörökösné ma reggel Münchenből odaérkezett.

Lefoglalt távirat. Amikor a oláh igaztók Nagyszebenben tiltakozó gyűlést hirdettek, a bukaresti egyetemi ifjak üdvözlő táviratot küldtek, melyet azonban a távirathivatalban nem továbbítottak; legnap értesítettek a feladókát, hogy a táviratot a szeptályal 7. §-a alapján visszatartották.

Asztalosok szövetkezete. A budapesti asztalos ipartestület nevében **Madáry** Gábor testületi elnök és **Barta** László testületi jegyző egy felhívásban elmondja, hogy a külföldi és különösen a bécsi versény ellensúlyozására a budapesti asztalos ipartestület tagjai **császár** koroná az alapítókével buotermező és anyagbeszerző szövetkezetet létesítenek. A szövetkezet célja állhalban: az asztalos ipar érdekeit minden irányban elomozdítani, főleg pedig a szövetkezeti tagok buotermezőmennyéit raktározni, értékét két harmadadéig elieget adni a buoterneknek bizományképp való eladásáról gondoskodni és a szövetkezeti tagok részére megrendelésüket gyűjteni. Gondoskodni fog a szövetkezet a nyers anyag beszerzéséről és a tagok közötti kezező áron való kiadásáról is. A szövetkezet a budapesti asztalos ipartestület erőlkösi fenntartásáa és védelme alatt fog működni. A százezzer koronás alapítókével meginduló szövetkezet apró, mindenki által bozzáferhető 50 koronás üzletészekből alakul. Ezek felsz az alaktukor, máské fele havi részletekben lesz kiűzetendő, vagy az eladás végett beraktározandó buoter értékekkel fedezendő

szövetkezet szavazó községeit megindítani üzemeltet utar annak aláírásokor külön két koroná előre befizetendő. A köztársaság aláírással ellátott ívet 1898. évi február hó 13-iki napján a Budapesti asztalos ipartestület titkári hivatatához (Budapest, VIII., Berkecs-utca 12. szám.) küldendők be. A szövetkezet megalakul, mielőtt az alapítóké fele, 50.000 koroná tényleg befizeteltet. Az üzletészek aláírása az asztalos ipartestületnél eszközölhető.

A virtuközös követségmánya. **Nagybeskeréki** lelezónok írja a követségkeket: Sajnálatraemlő baleset történt tegnap délben az aradaczi-utczán. **Ozri György**csis Draga földbirtokosnó látogatóban volt sogaonál **György**csis Milos dr. ügyvédnél s ohéd előtt kikocsizott az ügyvéd kis leányával, **Danicavicz**. A sorompó tájékan a kocsis virtuközönki akart és hogy utolérje az előtte haladó fogatokat, megversztette a gyeplőt s a két teliver sebes trappban vágatolt előre. **György**csisné ekkor megijedt és abban a hiszemben, hogy a kocsi rögön feljarkod, az aradaci sorompótól leugrott a földre, ahol eszméletlenül terült el. Jelenleg sogaora lakasan fekszik súlyos betegén; a beszélőképességét majdnem egészen elvesztette s az eddigi orvosi vizsgálat szerint a fején szenvedett egy négy centiméternyi bosszu sérülést. A kis leányknak nem történt semmi baja, mert a kocsisnak sikerült a megvadult lovakat fellartóztatni.

Palotahölgyek **Abbó** az alkalmomból, hogy a királyni udvarban 19 új palotahölgyet neveztek ki, a *Magyar Hírlap* mai száma érdekes cikket közöl a palotahölgyekről. Az udvari szolgalat eme módja — írja a *Magyar Hírlap* — francia eredetű és I. **Ferencs** király uralkodása alatt keletkezett, midőn a királyné és a királyi hercegekőkö udvartartásához nemes hölgyeket osztáltak be. Evek múlva, midőn az udvari élet Franciaországban mindinkább kifelyődött, az udvarnál lévő hölgyek száma is megsaporodott. XIV. **Lajos** neje, **Mária Terézia** királyné, a spanyol udvar fényében nevelkedve, már kora ifjuságától kezdve hozzászokott a madridi és az eszuráli udvar pompájához. A fiatal királyné Parisba érkezete után a francia udvar nagy átalakulison ment át, amiben nagy segítségére volt maga a király, ki a fényt és pompát maga is szerelte, mindent ekövetett a párisi és a versaillesi udvarok pompájának emelésére. Ez idő volt a francia királyi udvar fénykora. A királyi udvar teljesen szervezte volt, az udvari méltóságokat éppen úgy kinevezés utján töltöttek be, mint bármely polgári állást. Ekkor vették tel a királynó udvartartásának hölgyeit az udvari méltóságok közé. 1673-iki évben jelent meg az első királyi irat, melylyel több az udvarnál bemutatott nemes hölgyet *dame du palais*-nak neveztek ki. A *dame du palais*-ok azután nagy szerepet játszottak ugy a XIV. mint XV. **Lajos** udvaránál. Az udvar eme hölgyei között még a Bourbonok uralkodása alatt egy magasabb rendfokozati keletkezett, a *dame d'honneur*-ök, vagyis a diszhölgyek Franciaországból — több udvari szokással együtt — a *dame du palais* elnevezést is átvették Európa fejedelmi udvari és így keletkeztek a palotahölgyek. Az osztrák és magyar udvarnál a palotahölgyi méltóság csak pusztá czim, éppen úgy, mint a valóóságos titkos tanácsoság, minthogy az udvari szolgalatot a királynó körül az *udvarhölgyek* tejesítik. A palotahölgyek a *nagyobb udvarhoz* tartoznak és rangban a valóóságos belső titkos tanácsosok nejei előtt foglalnak helyet. A palotahölgyeket a királyné nerezki ki ama magasabb arisztokrata asszonyok sorából, kik mindkét ágen a megfelelő ököket tudják kimutatni. A most kinevezett 13 hölgygel a királyné *nagyobb udvara*-palotahölgyeinek száma hatvannegyre emelkedett.

Végzetes karácsonyj. Mesébe illő történet a maga borzalmasságával és tragikumával az a karácsonyj, mi — mint nagyszemintkösi levelezők írja — egy szegény cizmódia család előtt. **Müller** Jakab felesége karácsony előtti napon nagyban készüldött az

ünnepekre, főképp mert nagy fiát várta Budapestről haza. Kimeszerte szobáját is a mivel nem volt egyéb hajlék, hogy hol töltsék az éjt, a viszont kályha sem volt, hogy kiszáritás végett be-fűthesse, egy csöbe szentet hoz-tak a szobába s ennek kábító füstje mellett száritották a nedves falakat a egyuttal Müller családjával olt nyuga-lomra tért. Számszerint öt voltak, az aya, anya, egy 21 éves leány és két kisebb fiu. A szénfűst azonban any-nyira kábítólag hatott rájuk, hogy mi-kor reggelre megérezte a fiu, élettelen-lől találta őket. Mindjárt kinyitották mindent, orvost hívtak, ki sielett az élesési kísérleteket megtenni, ami nem kis munkát adott, mert Müller és családja egész meg volt dagadva a sok szénfűstől és egyikük sem tudott magáról semmit. Müllert még a délelőtti folyamán sikerült életre kelteni, de az asszony, leánya s a két fiu nagyon rosszul voltak, mindam-ellől biztak az orvosok megmenté-sükben. A sok szénfűst azonban a gyengébb idegzeit leányt a delután folyamán áldozatul költe, esterő kiszen-vedett az egyik fiu is. A többieket talán sikerül az életnek megtartani. A tragikum hire, a szeretett ünnepek Nagy-Szent-Miklóson óriási szennazóziót kellett. A boldogtalan cizmadia csalá-dja iránt általános a részvét.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

- A Nemzeti színházban: A Poni-Bepet család. Bessen bohózat. Főszereplők: Gerő Lina, Hakasi Sidi, Nádor Ujhely, Vesztr, Gabányi, Desző. Kez-dete 7 órakor.
- A Operaházban: Bajnokok, Leon-cavillo drámája. Főszereplők: F. Penny Irén, Perotti, Várady, Mihályi. Utána A piros cipő. Mader Raoul balletje. Kez-dete 7 órakor.
- A népszínházban: A vadasgyűrű. Aspanquo operetteje Főszereplők: F. Hegyi Ananka, Kéry Klára, Adnay Ilonka, Seirmai, Vidor. Kezete 7 órakor.
- A vígjátékban: A szűke Katalin Voss Rikard drámai regéje. Főszereplők: Lánczi Ilka, L. Fy Szeréna, Molnár Rózi, Nikó Lina, Hédgyás, Tapolcasi, Gáth. Kezete fél 8 órakor.
- A magyar színházban Ifjuság Halde drámájának bemutatója. Főszereplők: Somló Emma, Molnár, Füredi. Kezete 7 órakor.

Ménerváltozás a népszínházban. A népszínház e heti műsora részben megváltozik. A szombat este kiűzött „Bosorkányvár” előadása ugyanis elmarad és helyette a „Szőkmondó” asszonyság kerül színpadra. E változás az adott okot, hogy a „Bosorkányvár”-ból a színház kétértelmű kilépett Mihályi Ernő szerepét Kesztyécsnek szűzölték ki és ő nem készülhetett el ily gyorsan a szerep betanulá-sával.

Változások a vígjátékban. A napokban megírtuk, hogy Dolly Emma, a vígjáték kiűző tagja ferhéj meg és megvált a színpadtól. Mint most értesülünk a távozó művésznő helyébe a vígjáték igazgatóság: Rákossy Emilált szerződtette, ezt a kedves, nagy talentumú színésznőt, aki — mint a budai zinkór tagja — nagy sikereket ért el már a fővárosban is és aki mostanában a kolozsvári közönség ked-vencze. Rákossy Emilia határozott nyereség a vígjátékban. — Ugy értesülünk továbbá, hogy a vígjáték igazgatósága szerződtette ajánlatot tett Somló Emmának, a Magyar színház legbetegebb tagjának. A tárgyalások most folynak, de kétséges, hogy a fiatal színésznő megvált-e majd attól a színpadtól, amelyen legelő sikereit elérte.

Utazás egy apa körül. A Magyar Színház most egyszerre két operettre is készül. Az egyik Andran 3 felvonásos darabja, a „Szűzített asszony”, amely Heis-zer Ferenc fordításában január első héte-ben kerül bemutatásra; a másik Rögler operettje: „Utazás egy apa körül.” Ez utóbbinak Vidám és mulatságos librettoját Makai Fim fordította. A két operettet párhuzamosan tanítják be Fekete József és Danáth Lajos, a színház karmesterei.

A kritikusok mögöl.

A Népszínház megint premiere készül. A legközelebbi üdönsg „A baba” leaz, Andran operettje, amelyet tegnap muta-ott be a fordító, Heiser Ferenc kollé-

gánk, szoknak, akik viszont a nagyközön-ségnek fogják bemutatni. Más szavakkal: tegnap delután 5 órakor tartották meg „A baba” olvasó próbáját, amelye — mint ez már szokás — hivatalosak mindazok, akiknek szerepük jut az új darabban. Az igaz-gatóság, amely mindig kedvében jár a közönségnek is, meg a női kar szépségének is, erre az előadásra is kellemes meglepe-lést készít a publikumnak: Buday Ilonka-nak, a legszebb karhölgyekneké csinos epizód-szerepet adott az új darabban.

Elérkezett az öt óra. Összeversondít las-sanként azok, akiknek szerepük jutott a „Baba”-ban. Primadonnák, bonvivantok, komikusok sorra gyülekeztek, míg végre együtt volt az egész kis művész-csoport; csak egy fő hiányzott: a Buday Ilonka szép feje.

Az olvasópróba megkezdődött, meg véget is ért; de Buday Ilonka csak nem érkezett meg. Este azonban a folyosón megpillantja az igazgató az elvezetnek hitt hányát, akit e szavakkal szólít meg:

— Nos, Ilonka, azért adok én magának szerepet, hogy az olvasó-próbat elmulasztza valami randevu kedvéért?

— Bocsánat — szóit megbántódva és erőlyesen a karhölgyecské — én nekem soha sincsenk randevium — delután.

Mányó

Sport.

Michael újabb győzelme. Az angolok kerékpáros búzkesége, a kis Michael diadalt diadala arat Amerikában. Mindenkit megver ak ellene kiáll és leg-utóbb már 25,000 dollárt ígert annak, aki ötven kilométernyi távolságot legyőzi. Ez a fényes igéret Amerikába csalta a híres Cochet, aki a múlt vasárnap mérkőzött 30 mérföldes távolságra a kis Michaellel. A kis csodakerékpáros teljes három mérfölddel verte meg Chaset.

Maykönyg Németországban. Maykönyg a wietni Wiener-istálló derby-crackje úgy látszik a jövő esztendőben is szerencsét próbál Németországban. A jeles csikó ugyanis sem a Királyi-díjban, sem pedig a St.-István-díjban nem angaszták, állva maradt ellenben a baden-badeni nagydíjra és az Ifszéhen-díjra.

A St.-Leger. Rendkívül érdekes ver-senynek ígérkezik a nevezésekből ítélve az 1899 évi budapesti 70,000 koronás St.-Leger. Igazi nemzetközi társaság mártózetik érte. A porosz király gráditzi menése „Bren-neck”, „Duczbruder”, „Gastfreund”, „Lerchen-burg”, „Liebhäber” és „Stör” nevű lovait, Offenheims báró Masha és Normdt, Lubomirski herceg orosz istálló tulajdonosai, Marghioman lovag román sportsman pedig két telivért nevezett a nagy díjra.

KÖZGAZDASÁG.

Jelentések a tőzsdékről.

A gabonaüzlet Budapesten. A kül-földi alacsonyabb jegyzések nem befolyá-solták az irányzatot, a malmok készséggel vásárolták a készurat. Elkelt barátságos hangulat mellett 3000 q buza változatlan arakon.

A következő búzafajok kerültek forgalomba:

Tiszavidéki	400 mm.	74.5	kg.	12.60	frton
		500		76.5	13.85
		100		74	12.45
Pestvidéki	100			73	12.20
		200		76.5	12.50
		200		74	11.50
Raktárúru	1200			76	12.45

Egyéb gabonaműveken a forgalom korlátolt az árak stabilak. Rozsot 8.35—8.50, tengeri máj-jun-ra 5.40—5.43 és zabot 6.30—6.40 forinton kínáltak.

A határvidékiezen barátságosabb hangulat terjedt el, az árak mérsékeltlen emelkedtek.

Közlések:

Buza tavaszra	11.93—11.96
Rozs tavaszra	8.64—8.67
Tengeri máj-jun-ra	5.40—5.43
Zab tavaszra	6.85—6.87

A déli tőzsdé értéktárgyainak:

Buza tavaszra	11.98—11.99
Rozs tavaszra	8.66—8.68
Tengeri máj-jun-ra	5.42—5.43
Zab tavaszra	6.86—6.88

Budapesti értéktőzsde. Kedvező belpolitikai hírekre és a kontremin töme-ges fedezési vásárlásaira a vezető értékek emelkedő ármozgást követtek. A forgalom nagyobb arányokat öltött.

A déli tőzsdén előfordult kötések: magyar hitelrészv. 381.50—382. osztrák hitelrészv. 352.50—358.30 leszámítoló bank részv. 346.50. — osztrák-magy. államrészv. részv. 334.75—337.50 rimamurányi vasút részv. 246—246.50 közúti vaspálya részvény 391.—392.— villamos vasút részvény 274.50—275.50.

Zárultkor maradt: magyar hitelrészvény 382. osztrák hitel részvény 353.10 osztrák-magy államvasút részv. 337.35 leszámítoló bank részvény 246.50 jelzáloghitelbank részvény 272.25 közúti vaspálya részvény 392. városi villamos vasút részvény 275.50 forinton.

A déli tőzsdén jegyzetek: Magyar hitelrészv. 382.—381.50, osztrák hitelrészvény 353.—352.60, osztrák-magyar államvasút részvény 337.50—337.—, leszámítoló bank részvény 246.50, jelzáloghitelbank részvény 272.25, közúti vaspálya részvény 392. városi villamosvasút részv. 276.—275.60 forinton.

Zárultkor maradt: magyar hitelrészvény 381.75 magyar aranyárjatek 121.75, magyar koronajáradék 99.65, peeti magy. kereskedelmi bank részvény 1410.—, osztr. hitelrész. 352.60 leszámítoló bank részvény 246.50, — jelzáloghitelbank részvény 271.75, — rimamurányi vasút részvény 246.—, salgotarjani közszénbánya részvény 602.— déli vasút részvény 77.25 városi villamos részvény 276.50, — közúti vaspálya részvény 391.75 forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. A spekuláció telensége következtében a forgalom pangott, az árak nem változtak.

Jegyzések:

Buza tavaszra	11.85—11.87
Rozs tavaszra	8.81—8.83
Tengeri máj-jun-ra	5.68—5.69
Zab tavaszra	6.68—6.70

A bécsi értéktőzsde. Az utimó ellátás sima elintézése és a kontremin fedezési vásárlásai az irányzatot megszilárdították.

Jegyzések: osztrák hitelrészvény 353.75 magyar hitelrészv. 381.50, — magyar arany jegyzék 121.75, magyar koronajáradék 99.65, anglo bank 160. — osztrák magyar államvasút részvény 336.50 forinton.

Séta a vásárcsarnokban.

A karácsonyi ünnepek, melyek rendszeren nagyobb igényeket, mint más egyéb ünnepek, már elmulattak. De közleget az év vége s ezzel együtt a Szilveszter est. valamint az újév a két nap is jelentékeny befolyással van a vásárcsarnoki üzre, különösen pedig nagy befolyással van az a központi vásárcsarnok kereskedelmére. Aki a valóban világvárosias intézményt alaposan tan-magányozni óhajtja, annak ajánljuk, hogy a központi vásárcsarnokot új év előtti napon látogassa meg, mely alkalommal csodálko-zással ölté kereskedelmi életet fog látni, oly kereskedelmi mozgalom, amiről csendes oththonban fogalma sem volt.

A halálet, mely a karácsonyi ünnepek előtt és alatt különösen élénk volt az új évben is élénknek ígérkezik, és az egyes elárutató helyeket tekintve, azokat nagyon elátvá találjuk mindazon balnemekkel, amelyek épp úgy megfelelnek a polgári családok igényeinek, mint ahogy kilétegetik a legényesebb háziartás igényeit is. Különösen nagy keresetnek orvond a ponty.

A főzélék-kedvelők számára a vásárcsarnok most igen gazdag választékot nyújt, a különféle kelkáposztok, valamint egyéb zöld főzélékek nagy mennyiségben láthatók, a piros káposzta is jelentékeny szerepet játszik s tekintve a múlt évi kedvezőtlen idő-járat, melynek fogva a termény csekélyebb termésű volt, mint más években, így kisebb felszokott. Különösen szép karfiolok láthatók, melyeknek legnagyobb része Olasz-honból kerül hozzánk s ezek között első helyen állanak a Napoly vidéki karfiol termények. A kereslet is igen nagy e termény iránt s ez idáig elől az a nagymennyiségű szállílat, mely naponta érkezik s melynek ára egy-egy karfiolnál 10—15 krajczár, sajnos ma már minővege néve a karfiol, mely Olasz-honból érkezik, nem oiy izletes mint volt ezelőtt, minek oka az, hogy azonos 25 év alatt, amióta tudnillik a karfiol-kivétel kezdetét vette Olasz-honban a talaj erősen kibizsantlatott s így eredeti előlő növény jellege meggyöngyöven nem ad oiy izletes terményt. Olaszországba néveze talán nem lesz egészen érdektelen feljegyez

nünk azt, hogy az olaszországi karfiol kivétel mintegy negyedszaddal emlélt Francesco Zirolo nevű egyeduról olaszországi földműves paraszt kezdte meg. Ez az egy-szedet ember, aki irni és olvasni is alig tudott, valóságos Napoleonjává vált a kül-földi kivételnek; szer és ezer hivatal-nokot, tartott és szervezte tehetése által valóságos milliójévé vált hazájának a évenként milliókat menő forgalmat csinált nemzetnek különbözően a karfiol, burgonya és gesztenye szállításával, mely terményeknek alapította meg piacát a külföldön és nálunk is.

Déli gyümölcsben is eléggé el van látva a vásárcsarnok, s a háziaszonyok, akik az új év napján déli gyümölcsökkel obajják asztalukat feldiszníteni nem fognak zavarba jönni a bevásárlás néve. A legszebb szőlő, füge, datolya, narancs és mandarin áll rendelkezésre a vásárlóknak.

A vadhus szállítása meg folyton érde, a nöstény vadak lövése a hó 31-én véget ér. Ami a szárnyasokat illeti, ezekből különö-sen szép gyöngyűk példányok vannak a vásárcsarnokban, áruk darabonként 75—100 krajczár.

Mint az elmondottakból látható, a szé-keafővárosi központi vásárcsarnok új éve is gazdagon el van látva élelmi árucik-kekkel s így alkalom van nyujtva, hogy a háziaszonyok minden irányban fedezhetik élelmiszer szükségleteiket. Mi részünkről ajeve a vevőnek, mint az elárutóknak a vásárcsarnokban boldog újévet kívánunk a forgalom e nagy termében, amely a most letűnő évben oiy szép és jelentékeny haladást tanusított, melynél a főerdeam a most alpolgármesterré lett Mutaska Alajos volt tanácsnokot első sorban és vele együtt Ziegler Nándor igazgatót, valamint Hembach Gyula főfelügyelőt illeti.

A mai forgalom a központi vásárcsarnok-gyongye volt. Az árak nem változtak. A kis-csinnyben eladások következőleg alakultak:

Hus: I. rendű leveshus 72, II. rendű leveshus 58—56, III. rendű leveshus 46—56, vesepecsenye egész 68—80, rostélyos 78—80, fehér pecsénye 72, tisztított vesepecsenye 140—150, marhanyelv nyersen 72, péciorus 90, füstölta 140 krajczár kilója. Borjúhus comb 100, eleje 72, pórköltnek 60—72, Birkahus eleje 40, hátúja 52, Bárnányus, első nyegye 60—80 hátúlos nyegye 100—150 Buznyóhus csomiba, lapoczkája 68, szűzpecse-nyé 80, karsaj 100—90, füstölta sonka 90—100, prágai sodó 110—115 nyelv 30—35 k szalonna 60—64, zsír 64, háj 60—64, ke-csonyának való 64 kraj. kilónként.

Baronfi: Rántani való csirke 80—90, sütni való csirke 110—140, tojás 120—140, káppan 180—240, pulyka 403—500 kövér lud 400—700, sovány kacsza 140—160, kövér kacsza 200—260 krajczár páronként. Tisztított baromfi: csirke 45—65, csaszár-poulard 80—90, káppan 100—140, pulyka 120—90, sov. kacsza 90—120, hizott 180—150 kraj drb-ent. Lud kilója. 45—56 kraj, előrendű zsír 80—90, háj 90, olvasztott zsír 80—90 kraj. libamáj 150—200 kilója.

Vadak: Nyul 100—140, fogoly 80—90, ozezomb 260—350, gerincz 400—700 kraj, egészben szarvas 45—100, vesepecsenye 1.80, kilója, fészán 180—200 gyöngyűk 80, erdei szalonna 140—150, túrj 50 kraj, vad-kacsza 90 kraj. drbja, fenyvésmaár 60, párja.

Halak: Élő ponty 60—120, csuka 60—120, kecsge 125—150, süllő 80—160 krajczár. Jégelt halak: ponty 20—60, csuka 26—80, kecsge 120, fogaz, süllő 30—130, apró hal 30—50. Lazac 200 krajczár kilója.

Külön/dés: Teavaj 120—180, földvaj 90—100, tojás 5 drb 30 kraj, Conservált tojás 6 drb 20 kraj, tea tojás 23 drb, fozai valótás 30 drb, mezes tojás 35 drb 100 krajczár.

Aranyossi Andor.

Feloldás szerkesztő: Neszmélyi Artur.

Az „Országos Magyar Képzőiskolai Társulat” Téli- és karácsony-üjévi KIÁLLTÁSA

A varasúti múzeumban az Andrássy-ut végén 1897. december 1-től 1898. január 15-ig.

Megnyitás december 1. Nyitva reggel 9-től délután 6 óráig, szombati délután 6 óráig, vasárnap 9 óráig, este 5-ig. Világítást megillet az esti órákban este 6-tól 11-ig.

SÉTÁHANGVERSENY.

Műsor: A. Bal-völgy egy korona. — Vasárnap delután 1 óráig 20 kraj. — A földalatti vasút állomáson kedvezményes árjegyeket kaphat o. 21

Szép versenyt. A. Mit pofozkodnak ugy a segédek? B. Azon fogadtak, ki tud nagyobbat adni a másiknak?